

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/485/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112229700
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4112229700.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: BL Telecom debt, s. r. o. so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 45 535 108, zast. SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o. so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, proti odporcovi: A. Q., bytom R., J. U. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov so sídlom Bratislava, Šafárikovo nám. 7, zast. JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom so sídlom v Bratislave, Zámocká 36, o zaplatenie sumy 47,80 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 1. apríla 2015 č. k. 25C/122/2015-36, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil a rozhodol, že navrhovateľovi sa vracia súdny poplatok v sume 9,80 eura po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Poslednými výrokmi rozhodol o trovách konania tak, že odporcovi ani vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie v zastavujúcej časti odôvodnil ustanovením § 96 ods. 1 OSP a vzhľadom na vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľa zo dňa 23. 03. 2015, pred začatím pojednávania vo veci, konanie zastavil. Súdny poplatok vrátil podľa § 11 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a s poukazom na § 146 ods. 2, § 150 ods. 1 OSP rozhodol o trovách konania tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli. Čo sa týkalo vedľajšieho účastníka na strane odporcu, tomu nepriznal náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 150 OSP. Mal za to, že navrhovateľ zobral späť návrh bez pričinenia vedľajšieho účastníka na strane odporcu, ako ani nevedel, že v konaní je vedľajší účastník na strane odporcu. Okrem toho náhradu trov konania účastníkov, ako aj vedľajšieho účastníka na strane odporcu, logicky posudzoval podľa § 146 ods. 2 prvá veta OSP, teda, že navrhovateľ zavinil, že konanie sa muselo zastaviť a mal by znášať trovy konania protistrany. V predmetnej veci išlo o spotrebiteľskú vec. Táto skutočnosť však neznamenala, že odporca, prípadne vedľajší účastník na strane odporcu, by mal byť zastúpený automaticky právnym zástupcom a že nemožno objektívne posudzovať podľa § 150 OSP nároky na priznanie náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu. Práva odporcu neboli ohrozené. Z tohto hľadiska súd prvého stupňa nepovažoval za nutné, aby vedľajší účastník na strane odporcu do konania vstupoval. Okrem toho podozrel, že právny zástupca vedľajšieho účastníka oznámil vstup vedľajšieho účastníka do konania na základe univerzálnej plnej moci, teda bolo nepravdepodobné, že by vedľajší účastník o konaní vôbec nič vedel. Uvedené potvrdila aj skutočnosť, že právny zástupca vedľajšieho účastníka žiadal doručenie návrhu a príloh, teda v čase vstupu o veci vôbec nič nevedel. Navyiac, s poukazom na úlohy a ciele vedľajšieho združenia bol toho názoru, že združenie by malo mať vo svojich radoch osoby, ktoré vedia poskytnúť právne služby v oblasti spotrebiteľských sporov, resp. iné odborne zdatné osoby, pretože nebolo úmyslom zákonodarcu, aby sa združenie na ochranu spotrebiteľa dávalo ďalej

zastupovať právnym zástupcom, keďže ide o oblasť, v ktorej by sa mal vedľajší účastník vyznať. A ak by to predsa len bolo z nejakého dôvodu nutné, tak bez práva na náhradu trov konania. Z opačného pohľadu, ak by musel právny zástupca zastupovať združenie na ochranu spotrebiteľa, v podstate nebol dôvod pre pribratie združenia ako vedľajšieho účastníka, keďže takéto združenie by nevedelo naplniť predmet svojej činnosti. Opätovne zdôraznil, že daný vedľajší účastník na strane odporcu opakovane vstupuje do súdnych sporov, automaticky zastúpený právnym zástupcom bez toho, aby vopred vedel, o akú konkrétnu vec sa jedná, a či vôbec je potrebné do konania vstúpiť. Z prístupu právneho zástupcu vedľajšieho účastníka sa súdu javilo, že nešlo o predmet sporu a odporcu, ale o trovy konania vedľajšieho účastníka. Vzhľadom na uvedené okolnosti mal za to, že zastúpenie vedľajšieho účastníka na strane odporcu právnym zástupcom je účelové, samo o sebe nesleduje cieľ ochrany spotrebiteľa a narúša hospodárnosť konania, a preto náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu nepriznal.

Proti tomuto uzneseniu v časti výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník na strane odporcu, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci. Rovnako tak nesúhlasil s tým, že trovy boli neúčelné. Mal za to, že už len samé tvrdenie neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, resp. vznesenie námietky premlčania vedľajším účastníkom, za súčasnej povinnosti súdu ex offio ich skúmať, bolo účelným úkonom a účelným spôsobom bránením práv účastníka. Bolo potrebné poukázať aj na to, že navrhovateľ uplatňuje dlhodobu neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, úroky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi a sú neprimerane vysoké, ako aj premlčané pohľadávky. Preto aj upozornenie na neprijateľné podmienky, námietku premlčania alebo iné kvalifikované právne hodnotenie v spotrebiteľskej zmluve vedľajším účastníkom bolo treba považovať za účelný úkon. Z tohto dôvodu nebolo možné neprihliadať na vyjadrenie vedľajšieho účastníka a bolo treba zásadne odmietnuť názor súdu, že zamietnutie žaloby nebolo pomocou pričinenia vedľajšieho účastníka. Opodstatnenosť trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka podľa neho potvrdila aj judikatúra, na ktorú následne poukázal. Mal za to, že vstupom do konania sa sleduje legitímny cieľ, a preto mal za to, že trovy boli účelne vynaložené a boli dostatočne preukázané. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že navrhovateľ je povinný vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu zaplatiť trovy konania vo výške 49,98 eura, ako aj trovy odvolacieho konania vo výške 24,99 eura.

K odvolaniu vedľajšieho účastníka sa písomne vyjadril navrhovateľ, nakoľko odvolanie pokladal za neopodstatnené. Bol toho názoru, že na podanie odvolania sa vyžaduje prejav vôle hlavného účastníka. Na podporu svojho tvrdenia poukázal aj na uznesenia súdov prvého stupňa. V tejto súvislosti uviedol, že v predmetnom konaní sa o právach a povinnostiach vedľajšieho účastníka nerozhoduje, a preto by vedľajší účastník nemal bez vedomia hlavného účastníka podávať opravné prostriedky. Poukázal aj na to, že účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho zmysel a účel, a teda pomoc v spore niektorému z účastníkov. Takýmto konaním mohlo byť zásadne len sporové konanie, to však neplatilo pre také štádium sporového konania, v ktorom súd rozhoduje o návrhu platobným rozkazom, kedy sa táto pomoc môže najskôr prejaviť až keď bude proti platobnému rozkazu podaný odpor hlavným účastníkom. Následne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR. V ďalšom bode namietal, že podstatnou podmienkou vstupu vedľajšieho účastníka je súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať, pričom potreba súhlasu vyplýva zo samotnej podstaty a účelu vedľajšieho účastníctva. Následne poukázal na vládny návrh zákona, upravujúci ustanovenie § 93 ods. 3 OSP a v poslednom bode poukázal na § 101 ods. 3 OSP. Vzhľadom na vyššie uvedené mal za to, že súd prvého stupňa by mal odvolanie vedľajšieho účastníka odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu, podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa podaným návrhom proti odporcovi domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým by mu súd uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 47,80 eura

s príslušenstvom. Svoj návrh odôvodnil tým, že odporca ako záujemca uzavrel s jeho právnym predchodcom ako poskytovateľom v zmysle § 43 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov Zmluvu o pripojení, predmetom ktorej bolo poskytovanie elektronickej komunikačnej služby právnym predchodcom navrhovateľa. Odporca sa zaviazal riadne odoberať službu a platiť za ňu riadne a včas poplatky dohodnuté v aktuálnom Cenníku a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so Zmluvou o pripojení, Všeobecnými podmienkami. Keďže odporca svoju povinnosť nespĺnil, bola mu fakturovaná zmluvná pokuta, ako aj nezaplatením faktúry v lehote splatnosti sa dostal do omeškania, a teda navrhovateľ mal nárok na úrok z omeškania z dlžnej sumy. Súd prvého stupňa vo veci najskôr rozhodol platobným rozkazom, ktorý sa však nepodarilo odporcovi doručiť do vlastných rúk, preto bol uznesením súdu prvého stupňa zrušený. Podaním zo dňa 14. 11. 2014 oznámil vstup do konania vedľajší účastník - občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV. Následne súd prvého stupňa vytýčil termín pojednávania, ako aj zaslal vedľajšiemu účastníkovi návrh na začatie konania. Podaním zo dňa 20. 03. 2015 navrhovateľ zobral svoj návrh na začatie konania späť a žiadal konanie zastaviť a žiadnemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať. Súd prvého stupňa následne vo veci rozhodol napadnutým uznesením.

Podľa § 137 OSP trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach § 142 až 150 ustanovuje pravidlá pre rozhodovanie súdu o náhrade trov konania. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda nie všetky náklady majúce povahu trov konania). V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v § 142 ods. 1 OSP. Pojem „účelnosť“ použitý v tomto ustanovení treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými.

Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zastúpenie v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie v tzv. hromadných - skutkovo a právne takmer totožných veciach, alebo zrejme snaha zvýšiť náklady konania protistrane (viď nález Ústavného súdu Českej republiky z 25. 3. 2014 sp. zn. I. ÚS 3819/13 dostupný na www.concourt.cz).

Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 19. marca 2014 sp. zn. 6 MCdo 5/2013 vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde.

Odvolací súd, oboznámiac sa s uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky týkajúcimi sa trov vedľajšieho účastníka, najmä uznesením z 19. marca 2014 sp. zn. 6 MCdo 5/2013 a uznesením z 20. júna 2014 sp. zn. 6 MCdo 9/2013, zmenil svoj právny názor v otázke priznávania náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Mal za to, že práve tieto rozhodnutia boli vydané v dôsledku nejednotnosti rozhodovania okresných a krajských súdov o otázke účelnosti trov právneho zastúpenia za účelom zjednotenia ich názorov. Navyiac prihliadol aj na to, že v obidvoch veciach išlo o podnet vedľajšieho účastníka.

Keďže z obsahu spisu v predmetnej veci bolo zrejmé, že vedľajší účastník zastúpený advokátom hromadne vstúpil do porovnateľných vecí, pričom v písomnom oznámení špecifikoval konanie len uvedením spisovej značky konania a označením odporcu, ako aj žiadal o doručenie návrhu na začatie konania, odvolací súd mal za to, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v predmetnej veci nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. Rovnako tak nebolo možné považovať úkon, týkajúci sa vyjadrenia k novele OSP, za úkon účelne vynaložený v súvislosti s konaním a čo sa týkalo vyjadrenia sa k zmluvnej pokute, odvolací súd mal za to, že navrhovateľ zobral svoj návrh na začatie konania späť a to bez toho, aby sa dozvedel o vstupe vedľajšieho účastníka do konania, ako ani sa neoboznámil s námietkami vedľajšieho účastníka. Na zdôraznenie správnosti svojho záveru prihliadol aj na skutočnosť, že v písomnom podaní vedľajší účastník zároveň uviedol, že súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania podľa § 115a OSP a pre prípad nariadenia pojednávania ospravedlnil svoju neúčast', ako aj neúčast' svojho právneho zástupcu, z dôvodu hospodárnosti konania. Z rovnakého dôvodu ospravedlnil svoju neúčast' aj na ďalších pojednávaniach a žiadal o zaslanie zápisnice z každého pojednávania na elektronickú adresu. S poukazom na uvedené sa zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré spolu napĺňajú charakteristiku tzv. hromadných vecí, javí ako odporujúce rozumnosti, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu. To všetko má za následok povinnosť odvolacieho súdu konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo. Vedľajší účastník by svoju úlohu, spočívajúcu v pomoci odporcom v postavení spotrebiteľa, mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nadbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Požiadavke rozumnosti by zodpovedal napríklad taký jeho postup, ktorým by si vyžiadal právnu službu len na vyhotovenie príslušného podania, v danom prípade námietok na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktoré by potom sám, či už v postavení vedľajšieho účastníka alebo zástupcu, použil v súdnom konaní vo všetkých porovnateľných veciach. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu, avšak z iných právnych dôvodov, pretože na rozdiel od súdu prvého stupňa, odvolací súd v prvom rade dospel k záveru, že v danej veci nešlo zo strany vedľajšieho účastníka o účelne vynaložené trovy konania, a preto nebolo možné ani aplikovať ustanovenie § 150 OSP.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka, podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil, nakoľko mal za to, že takéto rozhodnutie je súladné aj s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods. I, § 142 ods. I OSP, avšak v odvolacom konaní úspešnému navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, ako ani mu žiadne účelne vynaložené trovy konania nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.